

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ



«31» 08 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні організації

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма: «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціалізація: _____

(шифр і назва)

вид дисципліни: за вибором

(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“27” серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Лариса ЧЕРНИШОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри


(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

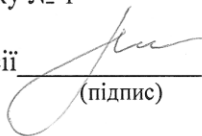

(підпис)

Євгенія СОЛОВИХ
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Голова науково- методичної комісії


(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Міжнародні організації» є формування у здобувачів системного комплексу теоретичних знань, практичних умінь у сфері функціонування міжнародних організацій, закономірностей діяльності їх основних блоків.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародні організації» є:
- формування наступних загальних компетентностей:

1. Здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
3. Здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;
7. Уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК 6. Розуміння основ сучасного міжнародного права та його впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав;

ФК 9. Розуміння міжнародних інтеграційних процесів, головно на Європейському континенті, та місця в них України;

ФК 12. Знання природи та еволюції міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.
Індивідуальні завдання (курсова робота)	
30 год. (за рахунок самостійної роботи)	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти наступних результатів:

Матриця відповідності освітнього компонента ВС 4 «Міжнародні організації», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини».

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6 – самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, метод оволодіння новими знаннями, методи стимулювання інтересу до навчання, методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, а також методи дистанційного навчання та оцінювання на платформах Moodle, Zoom або Google Meet.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальні дискусії; виконання тестових завдань; розв'язання кейсів; підготовка доповідей, презентацій, оцінювання письмової екзаменаційної роботи
ПРН 10 – розуміти міжнародні інтеграційні процеси, в першу чергу, що відбуваються на Європейському континенті та місце України в них	-/-	-/-
ПРН 13 – володіти знаннями про природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місце у системі міжнародних відносин, основні форми та перспективи співпраці України з ними.		

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ, МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВИДИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тема 1. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин

Система принципів, інституційно-правових структур, інструментів та методів управління МЄВ. Причини виникнення і місце міжнародних організацій в системі регулювання міжнародних економічних відносин.

Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій. Сутність сучасної міжнародної організації.

Проблеми класифікації міжнародних організацій. Базові критерії типологізації міжнародних організацій: членство держав, географічне охоплення, компетенція. Функції міжнародних організацій. Синтезовані (змішані) класифікації міжнародних організацій.

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій

Міжнародно-правові системи в регулюванні міжнародних відносин та їх взаємодія з національними правовими системами. Право міжнародної організації та його джерела. Правові норми, пов'язані з діяльністю міжнародних організацій: внутрішнє, зовнішнє право. Принципи перерозподілу повноважень між організаціями та їх членами. Побудова міжнародних організацій на принципі суверенної рівності держав-членів. Поняття та особливості наднаціональної міжнародної організації.

Термін «рішення міжнародної організації» та його визначення. Класифікація рішень міжнародних організацій за критеріями юридичної сили, адресату, географічної спрямованості, методом їх прийняття і сферою питань, до яких належить рішення. Основні етапи процедури прийняття рішень. Процедура прийняття рішення та її характеристика. Методи прийняття рішень, що застосовуються у практиці діяльності міжнародних організацій, та їх види (одностайний, мажоритарний (за більшістю голосів), консенсусний, метод «зважених» голосів). Технічний прийом прийняття рішення, як техніка реалізації методу. Спеціальні технічні процедури прийняття рішень (акламація, голосування, консенсус).

Міжнародні службовці у міжнародних організаціях. Статус міжнародного службовця та основні ознаки, що його визначають. Інститут постійних представництв при міжнародних організаціях. Визначення постійного представництва країни відповідно до Віденської Конвенції про представництво держав у їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру (1975 р.). Функції та повноваження постійних представництв.

Тема 3. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне співробітництво

ООН як головний світовий центр координації зусиль з розвитку міжнародного співробітництва. Історія створення, цілі та принципи діяльності ООН. Порядок вступу до ООН згідно Статуту. Формування бюджету та програм ООН. Проблеми в діяльності ООН та основні напрями її реформування.

Принципова схема структури ООН. Головні органи ООН, принципи їх функціонування, повноваження та компетенція.

Регіональні економічні комісії ООН у системі координації МЄВ. Програми і робочі органи ООН. Спеціалізовані установи ООН. Автономні організації, що виступають під егідою ООН.

Тема 4. Міжнародні неурядові організації в сучасному світі

Сутність і види міжнародних неурядових економічних організацій. Організаційні структури та форми діяльності. Правова основа механізму взаємодії неурядових та міжурядових організацій.

Європейське товариство з вивчення громадської думки та маркетингових досліджень. Міжнародна асоціація економічних наук. міжнародний кооперативний альянс. Європейський діловий конгрес. Римський клуб. Дакарський клуб.

Тема 5. Регіональні інтеграційні угруповання

Хронологія і цілі створення Європейського Союзу (ЄС). Основні органи ЄС та їх характеристика. Європейська асоціація вільної торгівлі: мета, організаційна структура та діяльність. Інші інтеграційні об'єднання Європи (СЄП, ЦЄІ). Міждержавні організації країн Східної Європи. Рада держав Балтійського моря. Співдружність Незалежних держав (СНД): історія створення, цілі, організаційна структура та принципи діяльності. Євразійське економічне співтовариство. Організація Чорноморського економічного співробітництва: історія створення, цілі та основні органи.

Історія, мета створення, склад, механізм функціонування та діяльність міждержавних організацій регіонів: Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Азійсько-тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС), Митного та економічного союзу Центральної Африки (МЕСЦА), Спільного ринку Східної і Південної Африки (СРСПА).

Північно-Американська зона вільної торгівлі (НАФТА): угоди про створення, механізм функціонування. Історія, мета створення, склад та діяльність міждержавних організацій латиноамериканського регіону: Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ), Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРІКОМ)

Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК): історія створення, цілі, організаційна структура та фонди міжнародного розвитку. Історія, мета створення, склад та діяльність міждержавних організацій регіону: Ліга арабських держав, або Арабська ліга, – ЛАД Рада арабської економічної єдності – РАЕЄ.

Тема 6. Участь України в міжнародних організаціях

Співпраця України з міжнародними організаціями глобального типу. Участь України в ООН. Діяльність організацій та установ ООН в Україні. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Процес приєднання України до СОТ. Проблеми адаптації економіки та законодавства України до вимог СОТ. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними валютно-кредитними організаціями. Україна в МВФ: економічна співпраця. Програми діяльності МБРР в Україні. Україна та ЄБРР: реалії та перспективи.

Україна та ЄС: етапи приєднання та стратегія розвитку співробітництва. Співробітництво з міждержавними організаціями: ЦЄІ, ОЧЕС, ГУАМ, СНД, РДБМ, СврАзЕС.

РОЗДІЛ 2

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК РЕГУЛЯТОР МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Тема 7. Міждержавні організації загальної компетенції

Сутність, види та функції міждержавних організацій. Способи та процедури утворення міждержавних організацій. Основні типи органів у структурі міждержавних організацій, що забезпечують їх функціонування. Порівняння організаційних структур різних організацій.

Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та її діяльність. Характеристика органів ОЕСР. Консультативні групи держав («Група Семи», «Група Десяти» та ін.).

Тема 8. Міждержавні організації з регулювання відносин у виробничій сфері

Організації системи ООН (ЮНІДО й МАГАТЕ), системи ОЕСР (МЕА й АЯЕ), а також самостійний науководослідний центр – ЦЕРН.

Організації системи ООН – Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО), Світова продовольча програма (СПП), Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР), Світова продовольча рада (СПР).

Міжнародна морська організація (ІМО), міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), Світовий поштовий союз (СПС), Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ). Регіональні галузеві організації – Європейська конференція міністрів транспорту (ЄКМТ), Європейська конференція цивільної авіації (ЄКАК), Європейська організація з безпеки повітряної навігації (ЄВРОКОНТРОЛ).

Тема 9. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі

Система міжнародних організацій, пов'язаних з організацією та регулюванням міжнародної торгівлі: міжнародні, глобально-універсальні, галузеві. Генеральна асоціація з тарифів та торгівлі (ГАТТ): історія створення, зміст і структура статей.

Угода про створення СОТ. Умови щодо членства країн у СОТ, принципи діяльності, організаційна структура. Процес приєднання до системи СОТ.

Загальна характеристика основних глобально-універсальних торговельних організацій. Міжнародні галузеві організації та особливості їх діяльності. Загальна характеристика міжнародних товарних організацій. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК): історія створення, цілі, організаційна структура та фонди міжнародного розвитку.

Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні організації

Загальна характеристика ключових Бреттон-Вудських інститутів та регіональних банківських установ. МВФ: історія виникнення, цілі та функції. Організаційна і фінансова структура МВФ. Напрями діяльності і умови надання кредитів. Проблеми в діяльності МВФ.

Загальна характеристика організацій групи Світового банку. МБРР: загальна характеристика, цілі створення, організаційна структура. Напрями діяльності, кредити, джерела фінансових ресурсів МБРР. Джерела формування і напрями використання прибутку банку.

Регіональні банки розвитку та механізм їх функціонування. Загальна характеристика регіональних банків розвитку Європейського, Американського, Азійського, Африканського та Арабського регіонів.

Організації з регулювання міжнародних розрахунків та зовнішньої заборгованості. Банк міжнародних розрахунків (БМР): мета створення, організаційна структура, функції, напрями діяльності. Характеристика Паризького і Лондонського клубу кредиторів з регулювання державної і приватної зовнішньої заборгованості.

Тема 11. НАТО - міжнародна організація в сфері безпеки

Передумови створення організації Північноатлантичного договору (НАТО). Цілі, принципи та завдання створення організації. Організаційна структура установи. Найменування та сутність миротворчих та воєнних операцій під егідою НАТО.

Тема 12. Міжнародні організації з регулювання в соціальній сфері

Міжнародна організація праці (МОП), Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Фонд ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА), Центр ООН з населених пунктів (ХАБІТАТ), Фонд ООН для допомоги дітям (ЮНІСЕФ), Фонд розвитку для жінок (ЮНІФЕМ), Світова туристська організація (СТО).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Сутність, механізм функціонування та види міжнародних організацій												
Тема 1. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій	10	4	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Тема 3. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне співробітництво	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Міжнародні неурядові організації в сучасному світі	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Регіональні міжнародні організації	11	4	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Участь України в міжнародних організаціях	6	2	2			2						
Разом за розділом 1	45	16	16	-	-	13	-	-	-	-	-	-
Розділ 2												
Міжнародні організації як регулятор міжнародних відносин												
Тема 7. Міждержавні організації загальної компетенції	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Міждержавні організації з регулювання відносин у виробничій сфері	10	4	4			2						
Тема 9. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні організації	11	4	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 11. НАТО - міжнародна організація в сфері безпеки	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Міжнародні організації з регулювання в соціальній сфері	6	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Курсова робота	30					30						
Разом за розділом 2	75	16	16	-	30	13	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	32	32	-	30	26	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні організації в системі міжнародних відносин	2
2	Механізм функціонування міжнародних організацій	4
3	Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне співробітництво	2
4	Міжнародні неурядові організації в сучасному світі	2
5	Регіональні міжнародні організації	4
6	Участь України в міжнародних організаціях	2
7	Міждержавні організації загальної компетенції	2
8	Міждержавні організації з регулювання відносин у виробничій сфері	4
9	Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі	2
10	Міжнародні валютно-кредитні організації	4
11	НАТО - міжнародна організація в сфері безпеки	2
12	Міжнародні організації з регулювання в соціальній сфері	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Міжнародні організації в системі міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
2	Механізм функціонування міжнародних організацій. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
3	Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне співробітництво. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
4	Міжнародні неурядові організації в сучасному світі. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
5	Регіональні міжнародні організації. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	3
6	Участь України в міжнародних організаціях. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
7	Міждержавні організації загальної компетенції. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
8	Міждержавні організації з регулювання відносин у виробничій сфері. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
9	Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
10	Міжнародні валютно-кредитні організації. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	3
11	НАТО - міжнародна організація в сфері безпеки. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
12	Міжнародні організації з регулювання в соціальній сфері. <i>Завдання:</i> опрацювання лекційного матеріалу, підготовка кейсів або презентацій доповідей.	2
	Курсова робота	30
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено написання та захист курсової роботи з дисципліни «Міжнародні організації».

Теми для написання курсової роботи:

1. Механізм прийняття рішень у міжнародних організаціях.
2. Міжнародні організації глобального типу.
3. Неформальні міжнародні організації.
4. Етапи розвитку системи міжнародних організацій.
5. Нормативні документи, що регламентують участь України у міжнародних організаціях.
6. Участь України у міжнародних організаціях глобального типу.
7. Участь України у міжнародних організаціях регіонального типу.
8. Неурядові міжнародні організації, що діють на території України.
9. Переваги та загрози членства України у міжнародних організаціях.
10. Історія створення ЮНЕСКО.
11. Співробітництво України у рамках ЮНЕСКО.
12. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
13. Гендерна політика Міжнародної організації з міграції (МОМ).
14. Дослідження проблем міграції і здоров'я під егідою МОМ.
15. Протидія торгівлі людьми та напращування МОМ.
16. Діяльність МОМ в Україні.
17. Проекти Всесвітньої туристичної організації (ВТО).
18. Розвиток туризму в Україні та співпраця з ВТО.
19. Співпраця України та ВООЗ.
20. Формування бюджету ООН.
21. Географія миротворчих місій під егідою ООН.
22. Участь ООН у вирішенні соціально-економічних і політичних проблем у Сомалі.
23. Участь ООН у вирішенні соціально-економічних і політичних проблем в Афганістані.
24. Участь ООН у вирішенні соціально-економічних і політичних проблем у Демократичній республіці Конго.
25. Участь ООН у вирішенні соціально-економічних і політичних проблем у Лівані.
26. Функціонування Косово як самостійного державного утворення під патронатом миротворчих сил ООН.
27. Діяльність Місії ООН із стабілізації в Гаїті.
28. Програми, що здійснюються у світі з ініціативи підрозділу ООН з гуманітарних питань.
29. ООН та проблеми її реформування.
30. Військовий потенціал регіональних держав.
31. Діяльність міжнародних військових організацій.
32. Передумови утворення та цілі діяльності Блоку Тихоокеанський пакт безпеки.
33. Антитерористична діяльність міжнародних військових організацій.
34. Програма НАТО «Євро-Атлантичне партнерство».
35. Програма НАТО «Середземноморський діалог».
36. Програма НАТО «Стамбульська ініціатива».
37. Особливості співпраці НАТО з Україною.
38. Кредитна політика Світового банку.
39. Кредитна політика Міжнародного Валютного Фонду.
40. Діяльність міжнародних фінансових організацій у Східній Азії та Океанії.

41. Діяльність міжнародних фінансових організацій в Європі й Центральній Азії.
42. Програми фінансування міжнародних фінансових організацій у Латинській Америці та Карибських країнах.
43. Діяльність Світового Банку на Близькому Сході.
44. Африканська Субсахара та кредитні програми СБ й МВФ.
45. Особливості співпраці Світового Банку з Україною.
46. Діяльність Лондонського клубу кредиторів.
47. Діяльність Паризького клубу кредиторів.
48. Роль міжнародних неформальних організацій у розв'язанні глобальних проблем.
49. Тематика доповідей Римського клубу та напрямки реалізації його ідей у країнах й регіонах світу.
50. Вплив на світові економічні, політичні, соціальні процеси Більдербергського клубу.
51. Історія формування Європейського Союзу.
52. Соціально-економічна характеристика держав-членів ЄС.
53. Інституційна структура Європейського Союзу.
54. Геополітична стратегія Європейського Союзу.
55. Гео економічна стратегія Європейського Союзу.
56. Боротьба ЄС із міжнародним тероризмом.
57. Напрямки вирішення ЄС проблеми нелегальної міграції.
58. Подолання ксенофобських настроїв на території ЄС.
59. Співробітництво ЄС із іншими міжнародними організаціями.
60. Внутрішні загрози подальшого розвитку ЄС.
61. Проблеми інтеграції України у Європейський Союз.
62. Єврорегіони та їх роль в інтеграційних процесах у Європі.
63. Діяльність ГУАМ.
64. Структура, цільові завдання та інтеграційні процеси СНД.
65. Історія створення та перспективи розвитку ОЧЕС.
66. Роль Ліги арабських держав у світових інтеграційних процесах.
67. Напрямки співпраці НАФТА та МЕРКОСУР.
68. Передумови створення Африканського Союзу.
69. Відмінність в інтеграційних процесах між Європою та Північною Америкою.
70. Стратегія розвитку Африки – НЕПАД.

Вимоги до написання та оформлення курсової роботи:

1. Структура курсової роботи складається з:
 - Титульного аркушу;
 - Змісту;
 - Вступу;
 - Основної частини, що складається з двох розділів (1 розділ – теоретичний, 2 розділ – аналітичний);
 - Висновків;
 - Списку використаних джерел;
 - Додатків (якщо необхідно).
2. Обсяг курсової роботи повинен складати 30-35 сторінок машинописного тексту. Кількість літературних джерел – не менше 20. Скорочення слів в тексті не припускається, за виключенням офіційно встановлених аббревіатур.
3. Робота виконується на стандартних аркушах білого паперу формату А-4 (розмір 210×297). Текст роботи виконується на одній сторінці листка.
4. Робота друкується в текстовому редакторі Microsoft Word, шрифтом Times New Roman Сур, розмір (кегель) – 14; інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см. Вирівнювання тексту по ширині. Текст без переносів.

5. Розмір полів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – 20 мм.

6. Нумерація сторінок ставиться у верхньому правому куті. Титульний аркуш не нумерується, але в загальну нумерацію входить.

7. Текст вступу, кожного розділу, висновків друкується з нової сторінки.

8. Посилання в тексті на джерела слід зазначати в квадратних дужках, в яких перша цифра – це номер джерела у списку, а друга – номер сторінки, наприклад: [1, с. 7].

9. Оформлення списку використаних джерел виконується відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Максимальний бал за написання та захист курсової роботи складає 20 балів.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, метод оволодіння новими знаннями, методи стимулювання інтересу до навчання, методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, а також методи дистанційного навчання та оцінювання на платформах Moodle, Zoom або Google Meet.

8. Методи контролю

Поточний контроль включає контроль знань за результатами роботи на практичних заняттях та контроль знань результатів самостійної роботи здобувача.

Поточний контроль на практичних заняттях проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, а також у формі представлення та розв'язання кейсів або виступів з презентаціями, доповідями при обговоренні навчальних питань, оцінювання завдань, виконаних під час самостійної роботи.

Критеріями оцінювання знань за поточним контролем є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання студент зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

За виступ на практичному занятті можна отримати від 0,5 (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) до 2 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, статистичних матеріалів і т.д.) балів.

Сума балів за виконання завдань на практичному занятті складає:

Тема 1-12 – до 2 балів: (усне або письмове опитування – 0,5 балів, представлення та розв'язання кейсів або виступ з презентаціями доповідей – 1,5 бали).

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі підготовки відповідей за навчальними питаннями теми.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи здобувачів складає:

Тема 1 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 2 – до 2 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 1,5 бала.

Тема 3 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 4 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 5 – до 2 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 1,5 бала.

Тема 6 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 7 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 8 – до 2 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 1,5 бала.

Тема 9 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 10 – до 2 балів: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 1,5 бала.

Тема 11 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Тема 12 – до 1 балу: підготовка відповідей за навчальними питаннями теми – 0,5 балів, підготовка кейсів, або презентацій доповідей 0,5 балів.

Курсова робота, яка передбачена навчальним планом як індивідуальне завдання, виконується протягом семестру під час самостійної роботи, є формою контролю засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу. Максимальна сума балів за виконання курсової роботи складає 15 балів, за захист - 5 балів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за екзаменаційними білетами. Кожен з білетів містить 3 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 13 балів, за третє – 14 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

За бажанням (та за згодою викладача) здобувач має можливість обрати тестову форму завдання (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародні організації», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3859>.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Разом	Екза- мен	Сума	
Розділ 1						Розділ 2									ІЗ (курсова робота)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
3	4	3	3	4	3	3	4	3	4	3	3	20	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**, з яких **40 балів** за поточним контролем на практичних заняттях та **20 балів** за курсову роботу, яка виконується протягом семестру під час самостійної роботи.

Розрахункова шкала для проведення поточного контролю здобувачів **на практичних заняттях**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини. Виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-35	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини. Виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, здатність публічно представити матеріал.
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем практичних занять. Виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем практичних занять. Епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистемне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять. Епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.

11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять. Епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за умови наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконанні завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. Систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять невідпрацьовані. Систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Розрахункова шкала для оцінювання **курсової роботи**, яка виконується протягом семестру під час самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>за виконання курсової роботи</i>	
11-15	Зміст курсової роботи відповідає темі і розкриває її значною або повною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам.
6-10	Зміст курсової роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам.
0-5	Зміст курсової роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.
<i>за захист курсової роботи</i>	
5	Чітко та стисло викладено основні результати дослідження, використано ілюстративний матеріал, надано повні та обґрунтовані відповіді на питання.
3-4	Не достатньо чітко та стисло викладено основні результати дослідження, використано ілюстративний матеріал, надано не повні та не обґрунтовані відповіді на питання.
1-2	Не достатньо чітко та стисло викладено основні результати дослідження, надано не повні та не обґрунтовані відповіді на питання.

Максимальна сума балів за екзаменаційну роботу складає **40 балів**. Розрахункова шкала для проведення **підсумкового контролю** здобувачів:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання. Обґрунтування неточні і не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, відповідь або неправильна, або він не розуміє суті питання. Не ознайомлений з джерелами, не може робити висновків.

Відповідно, максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Набрана кількість рейтингових балів є основою для оцінки за національною шкалою. Шкала оцінювання наведена нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Андросова Т.В., Кот О.В., Козуб В.О. Міжнародні організації: навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Електрон. дані. Харків: ХДУХТ, 2018. 235 с.
2. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г. Київ: ТОВ «Центр учбової літератури», 2011. 344 с.
3. Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації: Навч. посібник Київ, 2011. 280 с.
4. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. Київ: Издательство: ТОВ «Кондор», 2010. 182 с.
5. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. Т.М. Циганкова. вид. 2-ге. Київ: КНЕУ, 2010. 660 с.
6. Грачевська Т. О. Міжнародні неурядові організації та їх внесок у проблему подолання бідності. *Грані*. 2014. № 5. С. 162-166.

7. Діяльність Міжнародної організації праці: навч. посіб. Нац. ун-т цивіл. захисту України. Харків : ХНАДУ, 2015. 184 с.
8. Жекало Г. І. Міжнародні організації у політичних протиріччях та конфліктах сучасної України: концепція досліджень. *Гілея: науковий вісник*. 2014. Вип. 86. С. 330-334.
9. Зубарева А.Є. Міжнародно-правовий статус Комітету ООН з прав людини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса, 2015. 20 с.
10. Касьянова М. М. Міжнародні організації з захисту прав мігрантів. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 102. С. 432-437.
11. Коваленко С.О. Кодифікація інституту відповідальності міжнародних організацій у міжнародному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. 18 с.
12. Кучик О.С. Україна в міжнародних організаціях: підручник; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 411 с.

Допоміжна література

1. Доклад Стиглица. О реформе международной валютно-финансовой системы: уроки глобального кризиса. Доклад Комиссии финансовых экспертов ООН. 2010. 328 с.
2. Зеленов Л.А., Владимиров А.А., Степанов Е.И. Современная глобализация: Состояние и перспективы: монография. Москва, 2015. 304 с.
3. Мантусов В.Б. Международная экономическая интеграция в современных мирохозяйственных отношениях: Для соискателей и аспирантов ВУЗов. Москва: Издательство: Юнити, 2011.
4. Міжнародні організації: Навч. посібник /За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 440 с.
5. Козуб В.А., Носач Л.Л., Дядин А.С. Международные организации: учебно-метод. пособие для иностранных соискателей (на русском языке). Харьков: Издательство «Форт», 2014. – 235 с.
6. Моисеев А.А. Международные финансовые организации. Правовые аспекты деятельности. Москва: Омега-Л, 2006. 296 с.
7. Наумов А.О. Международные неправительственные организации в современной мирополитической системе. Москва, 2016. 272 с.
8. Шреплер Х. – А. Международные экономические организации: Справочник. Москва: Междунар. отношения, 2016. 456 с.
9. Международное право / Под ред. Колосова Ю.М., Кузнецова В.Н. Москва: Международные отношения, 1998. С. 179.
10. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. Москва: Дело, 1999. С. 63.
11. Герчикова И.Н. Международные экономические организации. Москва Консалтбанк, 2011. С. 375-571.
12. Результаты Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів. Тексти офіційних документів. Київ: Вимір, 1998. С. 438.
13. Андросова Т.В., Носач Л.Л., Козуб В.О., Гринько П.Л. Міжнародні організації: методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів денної та заочної форми навчання напрямів підготовки «Міжнародна економіка», «Менеджмент». Харків: Видавництво «Форт», 2013. 70 с.
14. Андросова Т.В., Носач Л.Л., Козуб В.О., Гринько П.Л. Міжнародні організації: методичні рекомендації і завдання з організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів денної та заочної форми навчання напрямів підготовки «Міжнародна економіка», «Менеджмент». Харків: Видавництво «Форт», 2013. 88 с.
15. Козуб В.А., Чернышова Л.А., Носач Л.Л. Международные организации: методические рекомендации для семинарских занятий для соискателей по направлению

підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка». Харків: «Видавництво «Форт», 2017. 46 с.

16. Козуб В.А., Чернышова Л.А, Носач Л.Л. Международные организации: методические рекомендации по организации самостоятельной и индивидуальной работы соискателей по направлению подготовки 6.030503 «Міжнародна економіка». Харків: «Видавництво «Форт», 2017. 40 с.

17. Козуб В.О., Гринько П.Л. Міжнародні організації: тестовий тренінг. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків: «Видавництво «Форт», 2016. 63 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Група Світового банку. URL: www.worldbank.org
2. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). URL: www.worldbank.org/ibrd
3. Міжнародна торговельна палата (МТП). URL: www.iccwbo.org
4. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). URL: www.unctad.org
5. Конференція ООН щодо права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). URL: www.uncitral.org
6. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). URL: www.aseansec.org
7. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: www.oecd.org
8. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК). URL: www.opec.org

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3859>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародні організації», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3859>

12. Перелік питань до екзамену

1. Причини виникнення і місце міжнародних організацій в системі регулювання міжнародних економічних відносин.
2. Історія виникнення та сутність поняття «міжнародна організація».
3. Типізація сучасних міжнародних організацій.
4. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.
5. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.
6. Методи, процедури та технічні прийоми прийняття рішень у міжнародних

організаціях.

7. Роль і правовий статус міжнародних службовців у міжнародних організаціях.
8. Інститут постійних представництв країн при міжнародних організаціях.
9. Історія створення, цілі та принципи діяльності, членство в ООН.
10. Організаційна структура ООН: головні органи, принципи їх функціонування, повноваження та компетенція.
11. Допоміжні органи ООН, їх призначення та напрями діяльності.
12. Міжнародні організації в боротьбі з незаконним бізнесом.
13. Сутність, правовий статус, види та організаційні структури міжнародних неурядових організацій.
14. Особливості діяльності основних міжнародних неурядових організацій.
15. Механізм функціонування та діяльність міждержавних організацій у Європейському регіоні.
16. Міждержавні організації в Азіатсько-тихоокеанському регіоні та Арабському світі.
17. Міждержавні організації в Африканському та Американському регіонах.
18. Співпраця України з міжнародними організаціями глобального типу: України та ООН.
19. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі.
20. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями.
21. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними регіональними організаціями.
22. Сутність, види, функції та основні типи органів у структурі міждержавних організацій.
23. Міждержавні економічні організації загальної компетенції.
24. Організації з регулювання в галузі промисловості й енергетики.
25. Організації з регулювання в галузі сільського господарства й продовольства.
26. Організації з регулювання в галузі транспорту й зв'язку.
27. Система міжнародних організацій, пов'язаних з регулюванням світової торгівлі.
28. Світова організація торгівлі (СОТ): цілі, функції, принципи діяльності та організаційна структура.
29. Загальна характеристика основних глобально-універсальних торговельних організацій.
30. Міжнародні галузеві організації та особливості їх діяльності.
31. Система міжнародних організацій у валютно-кредитній сфері.
32. Діяльність Міжнародного валютного фонду, як глобальної валютно-кредитної організації.
33. Загальна характеристика організацій групи Світового банку.
34. Організації з регулювання міжнародних розрахунків та зовнішньої заборгованості.
35. Передумови створення організації: цілі та завдання.
36. Організаційна структура установи.
37. Основні напрями співпраці України з НАТО.
38. Міжнародна організація праці – МОП.
39. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки й культури – ЮНЕСКО.
40. Світова туристська організація – СТО.

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Голова науково - методичної комісії _____ факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.